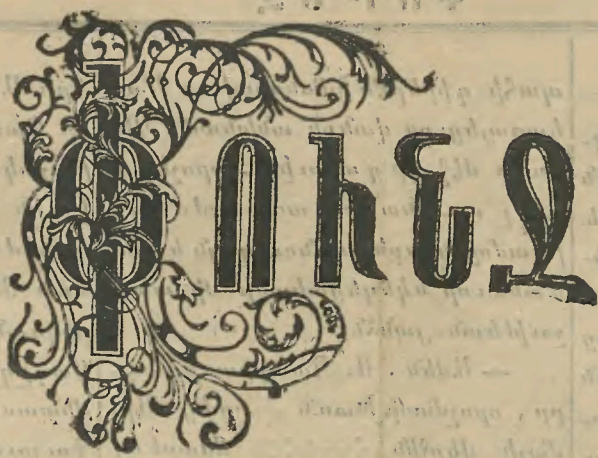




Ծանուցման տողը 3 դուրուշ է մէկ անգամի
համար. Ասիայի ածան կըլլայ առեւի անգամներու
համար.
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ գիր
ուղղելի առ ՏՅՈՐԷՆ-ՏԻՐ Հ. Ս. Ալաճաճյան Կ. Պոլիս
Պալլե-բազար Նափիէ խան վերի յարկ քիւ 16.
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—46 Nafé-Han, Balouk-Pazar 46—
CONSTANTINOPLE

Թիւ 2144

Շ Ս. Բ Ս. Թ

1889 Ս. ՊՐԻՒ 4

ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆԵՉ
Երբեք և Պատրիարքարան - Վեց
ամիսէ հետէ կը լսուի որ եզրաս
անուն արեւայ մը Պալլեքսիբի
մէջ կը գտնուի առանց հրամանի
Պատրիարքարանի, և քանիցս գրե-
ռած է առ նա Պատրիարքարա-
նէն որ Կ. Պոլիս գայ և հրամա-
նաւ դառնայ անդր կամ այլուր
ի պաշտօնավարութիւն: Սակայն
արեւայն չհնազանդել պատրիար-
քական ազդարարութեանց և հը-
րամանաց պատճառաւ թէ ժո-
ղովորդը չի զորուր զինքն, և ու-
մանք անշուշտ գրգռումն արե-
ւային յանուն ժողովրդեան զիրեր
և հեռագրեր սպառնալիք հան-
դերձ ի Պատրիարքարան ուղղելով
անտի, արեւային անդ մնալ ու
հաստատուիլ կը պահանջեն: Ա-
րեւայի մը այս ըմբոստ վարմուն-
քը ընդդէմ Պատրիարքարանի
կը լսուի, կը հրատարակուի, եւ
ցաւ կը յայտնուի որ Պատրիար-
քարանը թող վարուելով ազգու-
միջոցներ ի գործ չդնեն: զնա ի
հնազանդութիւն և յուղղութիւն
բերելու համար: Արեւայի չա-
փայտանքութիւն է Պատրիարքա-
րանի այս ընթացքը: Խոհանո-
թեան ու համբերութեան չափն
անցած է. ամէն չափազանցու-
թիւն քննասկար է. իշխանու-
թեան մը դիրքն ու ազդեցու-
թիւնն ինչ կը լինի, երբ վեց ա-
միս կանցնի և տակաւին չկրնար
ազգայ մը ի Կ. Պոլիս բերել: Հարկ
անհրաժեշտ է գրել առ կայսե-
րական կառավարութիւնն և ու-
տիկանութեան միջոցաւ Պալլեքս-
իբիէն հանել զեղբաս, Պատրի-
արքարանի պատիւն ու օրինաւո-
րութիւնը պահելու համար, յոր-
գործանաց ազգու գիր գրելով առ
ժողովուրդն, և միանգամայն իր-
եւ առաջնորդական տեղապահ
կամ պատրիարքական փոխանորդ-
ի Պալլեքսիբի զրկելով գործունե-
այ և աշակերտ եկեղեցական մը:
Վասն զի, ինչպէս յայտնի է, Պա-
լլեքսիբի վիճակի ժողովուրդը բա-
ական ժամանակէ հետէ լքեալ
է առանց հովուական խնամոց, և
յաճախ Պատրիարքարանի ծանու-
ցանքով իւր կարօտ կացութիւնը
խնամ ու հոգածութիւն խնդրած
է: Արեւայ գէթ ի խղճէ չէ՞ն
խայթահարի այժմ ա՛յն եկեղե-
ցականը որ Պալլեքսիբի վիճակին
առաջնորդ ընտրեցան, կամ տե-
ղապահ կարգեցան, բայց զանա-
զան պատճառաւ մերժեցին եր-
թալ և հովուել ժողովուրդը:

Թղթակցութիւն Փոնչի
Գրեք. 2 Մարտ 1889. - Գիւ-
ղէս երկու ժամ հետէ Տուրք-չամ
անուն լեւան մէջ տեղւոյս բնա-
կիներէն 40 տուն ազգայնոց 200
արտախորհ չափ մշակած և հինգ
վեց տարի ցանած և հնձած ար-

տերուն կէլիէ գաւառակի մօտ
բնակութիւն հաստատող 25 տուն
գաղթականաց կողմանէ գրաւ-
ման վերայ արդէն սիրը ի շատէ
տեղեկութիւն տրուած է: Վեց
տարիէ հետէ թող տուած չէին
որ հայերն վարուցան ընեն իրենց
արտերուն, թէ և նոցա սուրբը
Հայք կը վճարէին Տեղւոյն դիրքն
թէ պէտ ոչ ակնհայտ թայց հո-
ղն է խիստ բարեբեր, և ամէն
ուրեք սեւահող, ուր առատ ար-
դիւնք կուտան ցորենան, գարին,
եղիպտոցորենան և ուրիշ ընդե-
ղէնք: Ահա այս գրաւման դէմ,
որոյ պատճառաւ մեծապէս վը-
նասեցան մերայինք, առ կառա-
վարութիւնն բողոք բարձրած լի-
նելով, հուսկ ուրեմն իւրեանց լի-
րաւանց տէր եղան: Իսկ մը
պաշտօնայնք ելնելով ի Տուրք-չամ,
անդ գտնուող հայոց և գաղթա-
կանաց մշակած հողերն ճշդիւ չա-
փեցին և իւրաքանչիւր հայ հո-
ղատէրի հրաման տուին, որ ա-
մէն մէկը իւր ունեցած կամ թո-
ղած արտերն այսուհետեւ սեւ-
մանէ և հնձէ: Իւրաքանչիւր հայ
հողատէր զնացած էին ի Տուրք-
չամ իրենց ունեցած արտերն ցու-
ցանելու և չափել տալու: չա-
փելու գործը լինալէն յետոյ կը
խոտաղցուի հայոց թէ՛ այդ չափ-
ութեան տեղերուն ստացական թուղ-
թերն ի մօտոյ պիտի զրկուին: և
այնու հայերն բազմաթիւ տէր
պիտի ըլլան այդ տեղերուն: Այս
նոր տնօրինութեան շնորհիւ, Հայն
վեց տարիէ հետէ թողած և քո-
վը չմտեցած մշակուած հողե-
րուն տէր եղաւ վերստին, ուր
այս ամառուանէ սկսեալ պի-
տի սերմանէ եղիպտոցորենան,
լուբիա և այլն, որը գիտնի առ-
աւտապէս վարձատրել աշխա-
տաւորն: Աւելորդ չեմ համարիր
գիւղիս դրից և Սգալայնոց ներ-
կայ վիճակի կացութեան վրայ
համառօտ ծանօթութիւն տալ:
Գիւղս կէլիէ գաւառակի վիճա-
կին մէջ է. դիրքն սեւաճեւ ժայ-
ռուտ, չորիւն ունի տասնեակու
հայ և թուրք գիւղեր. աստ երկ-
րագործն չունի ասի մի երկիր
հարթ գետին վրայ, ուր իւր աշ-
խատաւոր եղինք հանգիստ եւ
երթ ու դարձ ընեն: Գիւղիս տա-
րիկան գլխաւոր հասոյթը են չե-
րամագործութիւն և այգեգոր-
ծութիւն: Երկրագործութիւնը
սահմանափակ է. իւր 400 տուն
պարունակող գիւղ մը հազիւ տա-
րին 1500 քիւէ ցորենան արտա-
գորդ արտեր ունի: Այգեգործ-
ութիւնն ալ գրեթէ տանց տարե-
կան անուշեղինաց կը բաւէ: Գա-
լով չերամագործութեան, որոյ
առեւի ոյժ տրուած է վերջին տա-
րիներէ՝ առ ի չեղոյն ուրիշ շահե-
րու, այս եւս անգործացուցիչ է:
միջին հաշուով տարին 2500 քաշ

չոր խոզակ կարտագրուի, որ հա-
ղիւ աշխատութեանց ծախուց կը
համապատասխանէ, խոզակի գը-
նոյն տարօրինակ անկանս պատ-
ճառաւ: Գիւղացւոց մէկ ութե-
րորդն արհեստաւոր և այլ և
այլ գործերով զբաղող անձնեք
են, որը տարեկան ապրուստին
քիչ մը դիւրաւ կարող են հայ-
թայթել: Քնացեալք դժուարաւ
կրնան ձեռք բերել ընտանեաց
օրական հացն: Ի դարձման 200 է
աւելի հողի, մեծ ու պզտիկ,
կերթման Պոլիս աղիւսի գործա-
րանները վարձակաւորեալք աշ-
խատելու, և ամառուան երկար
աւաւրց մէջ տրեւան տօթակէզ
չերմութեան և գործոյն ծանրու-
թեան տակ ոգի ի բռնի աշխատե-
լով մինչև խաչ գոյն վարձատ-
րութեամբ կը դառնան գիւղ,
գարնան գարձեալ գաւառաւո-
յուսով: Որչափ գիւղիս դիրքը և
հատարակութեան կեցութեան
վիճակը աննպաստ է, գիւղիս աշ-
քան ամենէն առաջին պարտն
համարած է իւր առ տեղութիւնն
ունեցած տուրքն հատուցանել:
առանց նեղութիւն տալու հաւա-
քիչ պաշտօնէից. գիւղիս աղքատն
լաւ ճանաչած է այս պարտու-
տի տարին չբողոքած՝ կը նկրտի
իւր պարտուց վերջինը հատուցա-
նել: Գիւղս հինգ տարուան մէջ
կը պարտի տեղութեան 15000
դահիկանի չափ գումար մը, որոյ
մէկ մասն գիւղէս այլուր գաղթող
և երկար տարիներէ ի վեր աստ
անդ գեղերով անձանց կը վե-
րաբերի: Քնացեալք ալ բողոքովն
անկարող և արքայական շնորհաց
արժանի տկար և անգործ անձանց
պարտն է: Գիւղիս նիւթական ան-
ձուկ վիճակին պատճառաւ, դը-
րեթէ ամէն տարի բաւական թը-
նով այլուր գաղթողներ չեն պակ-
սիլ: Գաւառիս շրջակայքը գիւ-
ղերու մէջ բաւական թուով մար-
դիկ կը գտնուին գիւղէս, ուր
բնակութիւն հաստատած են եր-
կար ժամանակէ ի վեր - և տարի
յառաջ փոքրիկ հատուած մը, տաս-
ներկու տան չափ, ելնելով գիւ-
ղէս, Տուրք-չամ անուն լեւան մէջ
թաւ օլաւ ըսուած տեղը նոյն իսկ
կառավարական անտառի հողին
վրայ բնակութիւն հաստատած
են: սոցա բնակութեան տեղը
մէկ քառորդ ժամ հեռաւորու-
թիւն ունի մեր անդ բացած տե-
ղերէն և գաղթականաց բնակած
գիւղէն: Երբ սոցա անդ բնակու-
թիւնն արտօնուի, յուսալի է որ
մէկ քանի տարիէն այս փոքրա-
գիւղիկն որ նոր գիւղ Գնձը-
լարու անունն ունի, բաւական մե-
ծադիր կազմուածքով գիւղ մը
պիտի լինի, յօգուտ գիւղիս աշ-
քատ դասուն: Թ. Թեքէն

Երբեք. 13 Մարտ 1889. - Ս.
Յաճախ զնա Ս. Յաճախ (նորինձայ
արեւայ): - Այդ հայի չորրորդ կիւ-
րակին եկեղեցւոյ Աւագ խորա-
նը շահեւորել լուսաւորուած յե-
կեղեցին խնամ է բազմութիւնն:
Գեր. Ս. Խորէն սրբազան զգե-
տաւորեալ, Ս. Սեղանին վրայ կե-
րեւի: Աւելի պատկառելի և գը-
րաւի տեսք մը ունի այդ գիւղի
մէջ: Ժողովուրդը անհամբեր կըս-
պասէ հանդիսին սկսման, որոյ
նմանը կէս դարէ ի վեր չէ տե-
սած: Այլ կողմի սեղանին վրայ
ձերմակ չապիկն հագած խորտա-
ւիլակներու ափսոսութեամբ ծըն-
դաբայլ, սե գանգուրով, աղու
աչքերով, թխագոյն երեսներով,
միջահասակ երիտասարդ մը կե-
րեւի, որոյ ճակատն հաղիւ երե-
սուն գարուններ ողջունած են:
կը դիմէ առ Գեր. Տ. Խորէն սրբ-
ազան, իւր կեանքը նախախնա-
մութեան նուիրելու, սիրտն սուրբ
սեղանին յօղելու համար նուի-
րական ուխտն ընելու, ի սէր կը-
րօնի կեանքի բաղձանքներն ըս-
պանելու, կենդանի նահատա-
կը լինելու Հայ եկեղեցւոյ հա-
մար: Այդ երիտասարդն, Մշոյ
Ս. Յովհաննու վանուց համեստ և
բարեփոխ միաբաններէն մին ըլ-
լալը, նոյն վանքի վանահայր և
միաբանութիւնն, Մշոյ կրօնական
ժողովը, Կիսիկ Առաջնորդական
Տեղապահն, վանքին դարցի գիւ-
ղորէից քահանայը և իշխաններն
կը վկայեն: Ըստ վկայութեան
սոյն պաշտօնական գրութեանց՝
Աղգ. Պատրիարքարանն արտօնած
է. վերջիշեալ ազգայինք ալ
միաբան երիտասարդին նոյն վա-
նքի վրայ կուտար իւր քահանայ ձեռ-
նադրուելը թախանձանք կը
խնդրեն երեսօնի Առաջնորդ սրբ-
ազանէն. այդ առթիւ ընծայա-
ցուն իւր Հօր Տ. Մկրտիչի և ու-
րիշ երկու ազգայնոց ընկերակ-
ցութեամբ, Սեւեռակի Տ. Եղիա
քահանայի առաջնորդութեամբ
մէջ: Ընծայացու Տ. Մկրտիչեան
Առաքել, կեանքի դարնան առա-
ջին եղանակին մէջ, հօր թախան-
ձանքէն ստիպելով, գեղանի օ-
րիորդի մը ամուսինն եղած է:
Մարդկային երանութիւնն յա-
րատեւ չէ. բախտի անողորմաշ-
նակից մահն ամուսնութենէ վեց
ամիս վերջ կը հարուածէ նոր հար-
սին: Առաքել ընդ երկար կուլայ
իւր սիրելի ամուսնոյն գերեզմա-
նին վրայ, սակայն արտասուքը
սրտին վրայ բացուած յուստե-
նական վերքը չկրնար սփռել,
վերք մը որ միշտ կարելի: Առա-
քել կենաց ջնորդները ճանցած,
դառնութիւններն ճաշկած, իւր
վերաւոր սրտի դարմանն Ս. Յով-
հաննու վանքին չորս պատերուն

մէջ կերթայ փնտռել: Այն սիր-
աւն որ երբեմն գեղանի կոյսի
մը սիրովն սնած է, այսօր կըս-
նական սեւ սրբմին տակ նահա-
տակ կըլլայ: Հայրը՝ եթանա-
սուն տարիներու ծանրութեան
ներքեւ, կորով և աշխոյժ կը պա-
հէ դեռ. իւր միակ գաւառն երբ
ձերմակ չապիկն մերկանալով մե-
ռելութեան տկուր զգեստը կը
հագնի, ուրախ ժպիտով զոհա-
նամ դրէն Տէր աղօթքը կը կար-
դայ: Մերահամ իսահակը զոհե-
լու ժամանակ այսպիսի տոկուն
սիրտ չունէր թերեւ: Չեւնա-
գիր Սրբազան, երբ ձեռքն երի-
տասարդին գլխուն կը դնէ, Գե-
րագոյնէն շնորհք և օգնութիւն
կը հայցէ, կը յուղուի այդ վիլի-
ստիայ հանճարի սիրտը: արքա-
ուաց կաթիլներ կը փայլին նորա
ձիւնափայլ ալեաց վրայ: Ժողո-
վրդեան սիրտ անձանթ զօրու-
թենէ շարժեալ կարտասուէ լոկն,
ինքն ալ պատճառին անտեղեկ:
Միթարեան Սրբազան՝ իւր սրտի
ազդեցութեան հետեւելու ատեն
բարեգութ՝ առաքելալ մը, իսկ
ձեռնադրութեան ամթոռի վրայ
առաքելութեան վսեմ թաղման
մը, երբ եկեղեցական իշխանու-
թիւն կուտայ նորինձային, խափ-
կը պատուիրէ նմա, միշտ ներողա-
միտ ըլլալ, երբեք չանիծել. կե-
նաց վարդապետը ոչ զօր անի-
ծեց, կըսէ, միշտ ներեց, մինչև
խաչին վրայ իւր սպանիներուն:
Դարձեալ յուղում և արտասուք.
սրբազանն է արտասուողն. ոչ զօր
կարէ գիտնալ պատճառն: Մշե-
ցի նորինձայն կը ստակայ, երբ ող-
ջունի ժամանակ, Խորէն սրբազա-
նի վեհ կացութիւնն, պատկառե-
լի անձնաւորութիւնն առ ինքն
խոնարհած, ողջոյն քեզ ըսելով
իւր օծեալ ձեռքն համբուրած կը-
տեսնէ: Ժողովուրդն այս վսեմ
խոնարհութիւնն տեսնելով՝ ան-
կարող կըլլայ իւր արտասուքն
պահելու առաւել կարծարծի հիա-
ցումը: Իւր սիրելի առաջնորդի
վրայ: Երբ ժամէն արարողու-
թիւնն վերջացաւ. Մշեցի երե-
տասարդն կրօնի սրբմը հագած,
աշխարհի համար մեռած, Ս. Յով-
հաննու վանքին Մոնթէն եղած
էր. Ժողովուրդն կը համբուրէր
նորինձայ Մամբրէ վարդապետի
ձեռքն:

Սեպտեմբ. 13 Մարտ 1889. -
Վիճակիս Գեր. Առաջնորդը 2ա-
ռայէն ելնելով ուղեւորներ է ի Գա-
րահիսար: Կրտսի թէ՛ քաղաքիս
ազգային Սե. Հողերու վերայ չի-
նութեանց համար 2600 ի չափ
փայտ գնած է: - Տեղւոյս բնա-
կիներէն թաւը Մակարի որդի
Համբարձումանուն երիտասարդն
որ ժամանակէ մը ի վեր խեղդա-
րած էր, ամսոյս 12 ին զրկուե-

ցաւ Ս. Նշանու վանքն, վանքաւ լով որ մի գուցէ քիչս հասցունէ ընտանեացն: Արդէն քանիցս մօրը վերայ յարձակեր և սպաննել ուզեր է: Այս խեղճ վանքին մէջ պարանաւ մը ինքզինքը խեղդեր սպաններ է՝ իւր վերայ հսկողին բացակայութեան ժամանակ: Ոսկան էֆէնտի ճնշվեալն՝ որ 10 տարի չափ ժամանակ դաստառ ունեւորեալ պաշտօն վարած է, չորս տարի դժգոյն հիւանդութեամբ մը տառապելէն ետքը՝ բաւական առնէն ի վեր խելագարած լինելով, Ս. Փրկչի հիւանդանոցը զըրկուեցաւ: Ուրախ եղանք՝ վիճակիս վանօրէից և վարչութեան գէմ Արեւելք լրագրոյ մէջ Մանուէլ Մողեան ստորագրութեամբ հրատարակեալ յօդուածին գէմ լրագրոյ մէջ գրուած հերքումն կարգաւով: Շատ ճիշդ էր այդ հերքումն, և արգարեա Մանուէլ Մողեանի գրածները չարամուտութեան արդիւնք էին և ոչ այլ ինչ: Որչափ ցաւալի է տեսնել որ իրենց անձը վարելու անկարող անձինք կը յանգանին մինչև իսկ ի հրապարակի ելնել չարախօսել աղգային աշխատանքայն գէմ և նախանախաջ քարեր արձակել:

Տեղեկութեամբ. 16 Մարտ 1889: Քաղաքիս Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյ աղգային վարժարանի հոգաբարձութեան վանքն ու անձնուէր աշխատութիւնը հրապարակային գովութեան ու շնորհակալեաց արժանի է: Առաջնորդական տեղապահ Գեորգ. Ս. Յովհաննէս վարդապետ ուրախ է տեսնելով որ իւր յորդորներն ու քաղաքութիւնն ապարդիւն չեն մնար. նորին Գեորգապետութեան գլխաւոր բաղձանաց մին է՝ աղգային մանկտին օտար վարժարաններէ հաւաքել համախմբել աղգային կրթական յարկին ներքին: Յիշեալ հոգաբարձութիւնը խորհրդէն բերել տըւաւ Կ. Պոլսեցի Սրամ. էֆէնտին, հմուտ և լեզուագէտ դասաւանդ: Այժմ մեծ յոյս կայ թէ՛ այս և այլ տնօրինութեանց շնորհիւ աղգային երկուսու վարժարանն բարեկարգ ու արդիւնաւոր ընթացք մը պիտի ունենայ: Արդ այսպիսի յուսալից վիճակի մէջ կը գտնուի նաև Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ վարժարանն ալ ջանքեր գլխաւոր դասաւանդութեան էֆէնտի Չալվալաթեան: Առաջնորդական տեղապահ Հայրը, կրթական գործի կարգադրութեան համար աշխատելէն զատ, վիճակին աղգայնոց ուրիշ գործոց ու խնդրոց գոհացուցիչ կարգադրութեան համար ալ մեծ փոյթ կը տանի, և այս հոգածութեանց համար հասարակաց սենն ու մեծարանքն յինքն կը գրաւէ: Շատ փառաբերի է որ տեղւոյս Քաղաքական ժողովն ալ պէտք եղած տնօրինութիւններն անյապաղ ընէ՝ նորին Գեորգապետութեան նիւթական պիտոյից համար, և գլխաւորութեան տեղի շտրուի: Տիգրանակերտի վիճակն բաւական մեղաբարձ է արդէն թէ շատ ժողովութեամբ կը վարուի Առաջնորդարանի ծախսը եւ Առաջնորդի պիտոյից համար: Մեղ պատիւ չըբերեալ այս վայել է որ ժողովութեան օգտին ու յառաջագործութեան համար աշխատող եկեղեցականը նիւթական կարօտ վիճակի մէջ գտնուի և արանջայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս ծանուցած էինք, անցեալ շաբաթ օր Ամեն. Տ. Սորեն Ս. Պատրիարք Հայրն, Յունաց և Հռոմէական աղգայնոց Պատրիարքաց, Հրէից փոխարքունապետին և Բողոքական աղգայնոց պետին հետ Օգոստ. Սուլթանին ներկայանալով՝ կայսերազն իշխանուհեաց հարսանեաց առթիւ բարեմաղթութիւններ ըրին և մեծարեցան ըստ արժանւոյն: Յունաց Ս. Պատրիարքն՝ իբրեւ նախագահ՝ կարգաց բարեմաղթութեանց ու շնորհաւորութեան ուղերձ մի, և նորին Վեհափառութիւնը գոհութիւն յայտնելով՝ ծանոց թէ օրերուն անյարմարութեան (մեծ պահք) պատճառաւ չէ կրցած ի սեղան հրաւիրել զիրենք: Ի ներկայութեան Օգոստ. Սուլթանի՝ ըստ վարդապետարարութեան, կարգաւ շարուած էին նախ Յունաց Ս. Պատրիարքն, ապա մեր Ս. Պատրիարքն, յետոյ Հռոմէական աղգայնոց Պատրիարքն, և նորաքով Հրէից փոխարքունապետն ու Բողոքական աղգայնոց պետն: Այս կարգը կը յիշատակեմ յատկապէս, որովհետեւ կը լսեմք թէ ոմանք ի մերայնոց ցաւ կը յայտնեն եղբր իմանալով որ մեր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ առաջիկա տարին Վեհափառութեան Հռոմէականաց Պատրիարքէն յետագայ դատուելի է անհոգութեամբ ու անտարբերութեամբ: Կարծեմք թէ այս զրոյցը տարածուած է թարիք թուրք լրագրոյ հրատարակութեան ռէճն: Այս լրագիրը գրած էր թէ՛ ռէճնաց, Հռոմէականաց, Հայոց, և այլն, պատրիարքունք կայսերական պալատը գնացին: Դիտել արժան է թէ յիշեալ լրագիրը չէր ըսած թէ այս կարգաւ ներկայացան Օգոստ. Սուլթանի, և չէր կրնար ըսել, որովհետեւ այս կարգաւ ներկայացած չէին. այլ կայսերական պալատ գնացին ըսելէ. և յորմէ Հետեւի թէ մի և նոյն կարգաւ գտնուած են յատենի՝ նորին Վեհափառութեան: Պէտք է գիտնալ թէ թարիք լրագրոյ արձանատէր էֆէնտին հռոմէական դատաւորութեան է և հետեւագետ նորա հրատարակութեան այդ ռէճն մեղադրելի չէ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, ըստ որոյման Քաղաքական ժողովոյ, գրեթէ առ ատենապետ ըն Սաղապին ժողովոյ թէ՛ ըստ արտադրութեան սահմանադրութեան չկրնար ատենան բանալ առանց ներկայութեան մեծազոյն մասին երեսփոխանաց, և թէ պարտի Սահմանադրութեան հաւաքական շարժման մէջ չգտնուի: Ատենապետ էֆէնտին պատասխանեց յայս բոլորն. գիտողութիւններ ընելով ըստ արտադրութեանց սահմանադրութեան, և ծանուցանելով թէ՛ Սաղապին ժողովն, իբրեւ միջնորդական օրէնդիր մարմին, միայն ինքն ունի սահմանադրութիւնը բացատրելու իրաւունք, և աղգային ժողովէն ընտրեալ մարմնոյ մը (Քաղաքական ժողովն) նմա (Սաղապին ժողովն) դաս ու հրահանգ տալու երեւել ներքին չէ:

Պատրիարքարանը Տիարպէրի բաւաճնորդական Գեորգ. Տեղա-

պահի գիրքէն իմանալով որ Մալաքայեցւոց վանքն անխնամ վիճակի մէջ կը գտնուի, որոշեալ է գրել առ նա որ առ այժմ իւր խնամոց ներքին առնու զայն և արժանաւոր եկեղեցականի մը տեսչութեան յանձնէ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, որոշմամբ Խառն ժողովոյ, Արմաշի վերջին հրդեհէն քանակաւ բաղմաթիւ Հայոց աղետալի վիճակին վերայ տեղեկութիւն գրելով ի Բ. Դուռն՝ կայսերական կառավարութեան գլխաւոր խնդրեց:

Երեսնադիմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Հայրն առաջիկայ տօնէն յետոյ պիտի կրնայ ուղեւորել Երեսնադէմ: Նըւալատի դրամին գանձման խնդիրն այս օրերս կը կարգադրուի վերջնական կերպով:

Դատական ու կրօնական գործոց նախարարութիւնը գրեթէ առ Ս. Կաթողիկոսն Կիլիկիոյ, որ պաշտօնավարութենէ դադարեցնէ Ստանայի Առաջնորդ Վեհապետեան Գեորգ. Տ. Մկրտիչ Եպիսկոպոսն: Նորին Գեորգապետութիւնն յիշեալ Կաթողիկոսէն առաջնորդ նշանակեալ էր, եւ Պատրիարքարանը նորա խնդրած նոր հրովարտել ու պատուանշան ստացած էր:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հինգշաբթի առաւօտ Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ Մագսուտ Սիմնի պէյի հետ մեծ Եպարքոսին ապարանքն երթալով, նորին բարձրութեան հետ տեսակցեցաւ ինչ ինչ խնդրոց համար:

Ռոտոմիոյ դատաւական ժողովն չորեքշաբթի նիստ ըրեր, և ներկայ գտնուող 31 անդամն ամենքն ալ յանուն Տ. Հմայեակ եպիսկոպոսի քուէ տուեր են Ռոտոմիոյ վիճակի առաջնորդութեան համար: Արդէն գրեթէ էինք թէ Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս հաւանած է 200 իրաւունք իր ժողովաւ վարել սոյն վիճակի առաջնորդութիւնն: Հետեւեալ անշուշտ յօտարակամ պիտի ընդունի ըստ կանխաւ հաւանութեանն վարել առաջնորդական սոյն պաշտօնը, միշտ ջանալով վան օգտի յառաջագործութեան վիճակայնոց, յորս բաւական ստուար մաս մը կրնայ գտնել իւր օգտակար գործոց ու ձեռնարկութեանց ստատարելու համար կազմ և պատրաստ:

Ձմիւռնիոյ առաջնորդական Գեորգ. Տեղապահն, 40 ի չափ անձնից յառաջնորդարան հրաւիրելով, նոցա խորհրդակցութեամբ կազմեր է առ ժամանակեայ վարչութիւն մը, որոյ անդամք են Սպարթալեան Ստեփան, Եսայեան Սարգիս, Սէրճոյեան Կարապետ, Չաքիւեան Կարապետ, Արապեան Կարապետ, Բարսեղեան Յովհաննէս, Պերկամալեան Պողոս, Վէլմեան Յակոբ և Կիրիւնիեան Կիրիւ պէնի էֆէնտիք:

Հռոմէական աղգայնոց երեսելեաց ժողովն անցեալ կիրակէ դարձեալ նիստ ընելով՝ գաղանի քուէարկութեամբ ընտրեց կրօնական ու աշխարհական անդամներէ խառն վարչական ժողով մը, և ապա շարունակեց ներքին կանոնադրին ընթացքն գործ-

ծը: Այս նստին մէջ որոշուեալ է որ Պատրիարքին համար ամսաթիւ մը յատկանայ և հաշուէկշիւին մէջ նշանակուի: Վարչական ժողովոյ անդամք են Ռոտոմեան Յովսէփ վարդապետ, Դաւրիկեան Պողոս Գեորգապետ, Սաղապ Յովհաննէս, Բէքմէլ Կոմիտաս, Բորթուկալ Միքայէլ, Դուրմաշեան Պետրոս, տարբոր Յովսէփ Նուրիճան, և Ալաշիւրտի Յովհաննէս էֆէնտիք, և Տիւրեան Սարգիս, Մըսթուր Օննիկ և Ալիքանեան Յովհաննէս պէյերն և թընկեր Եսայէր փաշա: Այս ժողովն երկու շաբաթն անգամ մը նիստ պիտի ընէ:

Հետեւեալն՝ որ չըջարեալանի մը պատճէն է, Պատրիարքարանէն զրկուած է առմեղ ի հրատարակութեան:

Աղգային Կեդրոնական վարչութեան Կրօնական ժողովն իւր վերջին նստերուն մէջ հետեւեալ կարեւոր տնօրինութիւններն ընելով, որոնց զայն յատուկ չըջարեալանաւ ծանուցանել հոգեւոր և աղգային պաշտօնեականաց որ ի մայրաքաղաքիս և ի գաւառս, պատուիրելով որ ի գործ գրուին անխափան:

Ա. Արգելումն ծաղիկայ պսակայ ի վերայ դադարաց. Նկատելով որ ի տեղիս տեղիս, այլ մասնաւորապէս ի մայրաքաղաքիս սկսած է նոր սովորութիւն մը հաստատուիլ, ննջեցեցոց դադարին վրայ և շուրջ ծաղիկայ պսակներ և խաչեր դնել և տանիլ զգնալ դադարին առաջին, Նկատելով որ այս սովորութիւն անխափան մը եկեղեցւոյ պարզութեան, որոյ պատճառաւ արգելալ է և ի վեհափառ Հայրապետէն ամենայն Հայոց, որոնց պատուիրել ընդհանուր հոգեւոր և աղգային պաշտօնեականաց որ այլ ևս չընդարձակեն դադարի վրայ կամ շուրջ պսակներ և ծաղիկ խաչեր դնել:

Բ. Հաղորդութիւնն իրանդաւ. Նկատելով որ հակառակ Ս. Եկեղեցւոյ Օրինաց ի տեղիս տեղիս քահանայք կը տարաբան Սուրբ Սոհրուրէն տանիլ նաև ի տունս այնպիսի հիւանդաց, որք այնչափ ծանր վիճակի մէջ չեն մինչև Հիւսիսայնալ անձամբ դալ ի Ս. Եկեղեցի, Նկատելով դարձեալ որ քահանայք ոմանք հիւանդաց Ս. Հաղորդութիւն տալու ժամանակներն հակառակ հիւանդաց տնօրինութեան երբեմն չեն կրնար փորձարար և մոմեղէն, որոնց աղգարարել որ Հիւանդանոցներն տալին զՍ. Սոհրուրէն ի տունս այնպիսի հիւանդաց, որք կարող են անձամբ դալ ի Ս. Եկեղեցի. Իսկ այն պարագային՝ յորում հիւանդք ծանր վիճակի մէջ կը գտնուին և սովորական է տանիլ զՍ. Սոհրուրէն ի տունս նոցա, ժողովն կը պատուիրէ որ Քահանայք երկուսուսութեամբ քայլեն ի փողոցի, չիտապիցին ընդունել և ուղղակի երթան ի տուն հիւանդին, կրնալ յաջ թեւին ծաղկալ փորձարար և մեղրամոմ ի ձախ ձեռնի, իսկ ի դիւերի լապտեր ի ձեռս ժամակոյցին:

Գ. Չորս աստիճանք դպրութեան. Նկատելով որ շատերն չունենալով չորս աստիճան դպրութեան ի տեղիս տեղիս կը համարձակնել ի Ս. Բեմն ի ստաւառութիւն և առանց չապիլի և ֆէս ի գլուխ կը ծառայեն ի մէջ Ս. Եկեղեցւոյ, եւ Նկատելով որ մինչև իսկ լուսարարներ կան որք չունենալով չորս աստիճան, կը յանդգնին մերձեցալ Ս. Ստաւառն, որոնց աղգարարել որ Ա. Ուր զուէն չորս աստիճան դպրութեան, Հիւանդանոցներն ելլել ի Ս. Բեմն, իսկ ով որ ունի իշխանութիւն սպասաւորէ չապկազեւտ, գլխաւոր և հոգաբարձի, Բ. Նուսարք որ չունենալով դպրութեան չորս աստիճան, դադարին ի պաշտօնավարութենէն եւ ներկայանան սու որ անի է յորդուներութիւն չորս աստիճանաց, Գ.

Այն եկեղեցիք՝ որ չունին դպրաց դաս, կարգին և ներկայացնեն Կրօն. ժողովոյ և ի գաւառս Առաջնորդաց: Դ. Փոփոխութիւնն համախմբի նորադարձից. Նկատելով որ որ եւ ինչ աղգէ և եկեղեցիէ Հայաստանեայց ուղղափառ եկեղեցին դիմողներու պատճառաւ յետ ժամանակաց դիմարութիւններ կը ծագին ընդ մէջ այլ հոգեւոր իշխանութեանց և Աղգ. Պատրիարքարանի, որոնց աղգարարին հոգեւոր և աղգային պաշտօնեականաց որ յետ այսորիկ ուր դառնայ յուղղափառ դաւանութիւն Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ Հայաստանեայց, երկու պատրիարքարանաց կամ առաջնորդարանաց մէջ օրինական գործողութեանց կատարուելէն զինի կայսերական կառավարութեան ևս ծանուցանեն, նոյն նորադարձին նախկին շամփոյցէն ջնջել, նոր Համախմբ հանել և ընդ իրաւասութեամբ Աղգ. Պատրիարքարանի արձանագրել տան:

Արդ Կրօնական ժողովոյ սոյն որոշումներն հաղորդելով կը պատուիրեմք ձգիւ հոգ տանիլ ի գործադրութիւն սոյն կարեւոր տնօրինութեանց:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատմաբան, Աստիճան, Պաշտօն և Պարգև. Սուրբ Հորան դաւառի նորախաղմ կեդրոնական նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ նոյն նախնական կեդրոնական նոտար Ետիպ Նազարի էֆէնտի: Պաշտօն աստիճան արքունեցաւ Եպարքոսական Մէքմուլաճի Մէհմետ Ալի պէյի: Իւլայի առաջին աստիճան՝ պալատական սենեկական պետներէն Պէսիմ պէյի: Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ պալատական խոհանոցի տնօրէն Ապուլլաճի էֆէնտի: Սանիթ Միւթէմալի պատիւն՝ պալատական կարասեաց տնօրէն Աբիֆ պէյի, Բ. Դրան Ամէտի դիւանի, քարտուղարներէն Սալի պէյի և թրքի Ալի փաշայի որդի Սաթիք պէյի: Սանիթի երկրորդ աստիճան՝ Տիգրանակերտի նահանգի թղթախցութեանց գլխաւոր քարտուղարներէն Օսման էֆէնտի: Առաջին աստիճանի Շէֆաբաթ ուղտաւանապալատական առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի կնոջ Երկրորդ աստիճանի Շէֆաբաթ պալատական առաջին սենեկական Օսման պէյի դատեր, սենեկական Պէսիմ պէյի կնոջ և պալատական քարտուղարներէն Քեալիմ պէյի կնոջ: Երկրորդ աստիճանի Մէհմետ Սիւթիպէյի կայսերական գանձու նախարարութեան հաշուաւոր Հաֆիզ Իպրահիմ էֆէնտի, Բ. Դրան գլխաւոր տնօրէն Շէֆիք պէյի և պալատական ոսկերչագետ Պապայեան պէյի կնոջ: Իսկ այն քարտուղար Մէհմետ Սիւթիպէյի Բ. Դրան Ամէտի գլխաւոր քարտուղարներէն Եմին պէյի, Տիգրանակերտի Բոտրէի ժողովոյ անդամ Աստիճանայի փաշայի, նոյն նահանգի Միւթէմալի Սիւթիպէյի թղթախցութեանց գլխաւոր դերաւորներն Ապուլլաբաթի էֆէնտի և ժամատարայնաց հաղարարաւոր Ալիմէթ ալայի: Չորրորդ աստիճանի Մէհմետ Սիւթիպէյի Բ. Դրան Ամէտի գլխաւոր քարտուղարներէն Նիզամէտալի և Ահմէտ ձէվլեթի պէյեր և Շիրքէթի 21 թիւ շոքեանուռն, նաւապետ Օսման էֆէնտի: Տրապիզոնի կիլիկի դատաւորի դայմադամ անուանեցաւ Շիրան գաւառական դայմադամ Իպրահիմ լուէթի պէյ և նմա յաջորդեց կիլիկի դայմադամ Ահմէտ Հադգէ էֆէնտի: Տրապիզոնի թրքմէ դատաւորի դայմադամ անուանեցաւ Վազֆը-բէյի գաւառական դայմադամ Մէհմետ Եմին էֆէնտի և նմա յաջորդեց թրքմէ դայմադամ Մէհմետ Եմին էֆէնտի: Ինիլիքի 22-րդ դայմադամ գաւառական դայմադամ անուանեցաւ Պաշայի գաւառական դայմադամ Մահմուտ ձէվլեթալի պէյ: Նոյն նահանգի Պարս գաւառական դայմադամ անուանեցաւ Պողալլայան գաւառական դայմադամ

== Անդրիոյ նախորդ նախա-
բարապետ Պ. Կլատտին ալ կող-
մէն կաթողաժառանգար եղեր է, բայց
առողջանալով կրցեր է դուրս ել-
նել:

== Նիւ-Եորքէն գրուած է թէ՛
Տաքոնայի անտառաց մէջ հրդեհ
պատահելով, քանի մը օր տեւեր
և մեծ քանակութեամբ կտրուե-
ր են և հազարներ փոխորկներ աւե-
ր են բազմաթիւ գիւղեր և
շատ մարդիկ զոհ եղեր են:

== Հայկէջաց թագաւոր (Նէ-
կէսթ) Յովհաննէս, որոյ մահը
ծանուցինք, երբեմն կը յորջոր-
ջուէր Տէճահ Գասայ, երբ թիկ-
ըն նահանգի կուսակալն էր 1867
ին, և Հայկէջաց թագաւոր Թէո-
դորոսի դէմ դժգոհ հարկատու
իշխանի մը դերքը կը բռնէր, ինչ-
պէս վերջերս Շոպի Մենելիք թա-
գաւորը կը վարուէր իրեն դէմ:
1868 ին ինքնին առաւ թիկը
վեհապետի տնտեսան, իբրև Պետ
Պետացն Եթովպիոյ: Երբ Լորտ
Նէփիլը, 1868 ին, Թէոդորոս թա-
գաւորին դէմ պատերազմ մղեց
ի դուրս անգղիական բանակին,
թիկըն իշխանին համար նոյն հայտ
քաղաքականութեան հետեւեցաւ
զոր ընթացիկաց վերջերս իտալ-
եան կառավարութիւնը Շոպի
թագաւորին համար: Թէոդորոսի
անկմանէն ետքն, Տէճահ Գասայ
շատացաւ թիկընի տիրապետու-
թեամբ, և յետոյ Թէոդորոսի
յաջորդին դէմ յաղթական պա-
տերազմ մը մղելով, իբրև Հայկէ-
ջաց տանի Նէկուս Նէկէսթ պա-
կեցաւ ի ձեռն խալտի եպիսկոպո-
սի մը, յամին 1872: Յովհան
թագաւորն ապա զիմադրեց ե-
գիպտական գրաւման փորձերուն:
1875 ին իւր վրայ քաղով քանի մը
հազար Եգիպտացիներն հրապո-
րեց երկրին ներսերն, և ամենքը
շարքեց: 1876 ին իշխան Հասան
փաշա Մասուայէ ճանբայ ելաւ
ուրիշ զօրախմբով մը, և նոյն վայ-
րաց մէջ բռնուելով, նոյն անյա-
ջողութեան մատնուեցաւ, և ինք
միայն կրցաւ փախելով ազատիլ:
Ասոր վրայ Մենելիք թագաւորն
հպատակեցաւ իրեն, հնազան-
դութեան երդում տուաւ իբր
Աստուծոյ ընտրելոյ, ամենախո-
րին խոնարհութեամբ փայտի
դէզ մը իւր վրին վրայ դրած:
Յովհան թագաւորն իւր հակա-
ռակորդին վրէժն վերցուց փայտի,
և նորա գլխուն վրայ դրաւ իւր
թագն իսկ, ճանաչելով զնա թա-
գաւոր Շոպի: Ասոր փոխարէն
Մենելիք քան տարիէ հետէ հա-
ւատարմ էր Յովհան թագաւո-
րին, և դեռ վերջերս բաժնուե-
ցաւ, և աւելի իտալացուց յարե-
ցաւ: Վերջին պատերազմին մէջ
ալ Սուլթանցու դէմ անպաշտ-
պան թողուց զՅովհան:

== Փարիզի Էյֆէլեան նորա-
կառոյց աշտարակն ամբողջովին
երկաթէ շինուած է: 7300000
քիլոգրամ երկաթ գործածուած
է: Պ. Էյֆէլ շինութեան ծախքը
կը հաշուէ 6 միլիոն ֆրանք: Պե-
տութիւնը տուած է մէկու կէս
միլիոն ֆրանք Արուեստահան-
դէսի համար որոշեալ գումարէն,
և միանգամայն իրեն իրաւունք
տուած է աշտարակը շահագոր-
ծել քանի որ Արուեստահանդէս
բաց մնայ: Արուեստահանդէս
էր ստացուածքը պիտի լինի, բայց

զայն Պ. Էյֆէլի կը թողու իբրեւ
հեղինակութեան իրաւունք՝ քան
տարւոյ պայմանաժամով: Հետե-
ւաբար անակնկալ պատահարնե-
րը ի բաց առեալ, Էյֆէլեան
աշտարակը կանգուն պիտի մնայ
մինչև 1910 փրկչական թուա-
կանը:

== Դանուր գետն յորդել ըս-
կըսած է տեղատարափ անձրե-
ւոց, ինչպէս և ձեռն կոյտերուն
հալելուն պատճառաւ: Կը վախ-
ցըուի որ շատ մը գետափունք պի-
տի քայքային, և ջուրը պիտի ու-
ղողեն ուղմանական և պուլպա-
րական գետեղերեայ վայրեր:

== Գերմանիոյ կայսրն հազա-
րապետի մը միջոցաւ նորահար
հրացան մը ի տես զրկեր է առ-
կայսրն Աւստրիոյ:

== Կըսուի թէ Ռուսիոյ կայս-
րը պիտի երթայ ի տես Արուես-
տահանդիսի Փարիզի:

== Աթէնքէն լուր տրուած է
թէ Յունաստանի թագաւորը մե-
տերս իշխ ջերմունքները պիտի եր-
թայ, և ներկայ պիտի դառնուի
Փարիզի Արուեստահանդիսի բաց-
ման:

== Պերճիոյ կառավարութիւնն
ըստ առաջարկութեան նախարա-
րապետին Անդրիոյ, վեհաժողովի
մը գումարումն պիտի առաջարկէ
տեղութեանց՝ գերեզմանաւո-
թեան միանգամ ընդ միշտ ջրն-
ման միջոցները անօրինելու հա-
մար:

== Ռուսիոյ կայսրն հրովար-
տակա հրամայել է ելմից նա-
խարարին՝ վերաշինել Ռուսիոյ և
Աւստրիոյ սահմանաց վերայ գըտ-
նուած զօրանոցներն ու զինուո-
րական միջոցները:

== Սպանիոյ կառավարութիւ-
նը 2-3 մարտնաւ կը զրկէ ի
թանճէր (Մարոք):

== Գերմանիոյ կայսրը, կըսեն,
իմանալով որ Անդրիոյ կառավա-
րութիւնն Ազգային ժողովին հա-
ւանութիւն առած է 22 միլիոն
ոսկի ծախելը 70 մարտնաւ ա-
ւելցնելու համար, - առաջադրե-
ր է ստուարացնել նաև գերմանա-
կան նաւատորմին, որ անգղիա-
կանին հաւասարելու համար մե-
ծագումար դրամի և փողթեռանքն
լինանց պէտք ունի:

== Համբաւաւոր քիմիագէտ
Շրվրէյլ մեռաւ 103 տարեկան:

== Պուլըարիոյ ռուս կուսակ-
ցութեան պետ Պ. Չանդուրի լա-
րեկամբ առաջարկեց ին իրեն
գնալ բնակիլ ի Պուլըարիա, բայց
մերժեց է նոյն առաջարկութիւնն
առաջարկելով թէ օտը չպիտի կոխէ
ի Պուլըարիա, ցորձափ իշխան մը
կը գտնուի անգապօրինի կերպիւ
և իշխանութեան գործերն ան-
վաւեր վարչութեան մը ձեռքը
կը մնան:

== Անգղիոյ թագուհւոյն փե-
սայ Հանրի Պաթէնպէրկ իշխանը
Փարիզ գնացեր, և նախագահին
հետ տեսակցել է:

== Առաջիկայ տօնի երկրորդ-
օրը ի Վիէննա Շվարէնպէրկ պա-
լատն մէջ գահաբեկինաց հան-
դիսարան մը պիտի բացուի: Ի
տես պիտի դուրսն Աւստրիոյ և
Հունգարիոյ նշանաւոր գերդա-
տանաց սակաւագիւտ և թանկա-
զինքը պիտի տրուի ի նպաստ
բարեպաշտական հաստատու-
թեանց:

== Ռուսիոյ պետական բարձ-
ատիճան և նախկին նախարա-
րաց ոմանց կողմանէ ալ շքեղ
պսակ մը Պետրսպուրկէն զրկուե-
ր է վախճանեալ կոմս Լորիս Մե-
լիքեանի գերեզմանի վերայ դըր-
ուելու համար: Պատկին վերայ
նշանակեալ է եղեր. - Քառաւոր
թագաւորութեան քալ գործա-
կից կոմս Միքայէլ Լորիս Մելեք-
եանի ք:

== Կըսուի թէ՛ Փարիզէն ի
Պրիւսիա փախող զօրավար Պու-
լանտէ չպիտի կրնայ բնակիլ անդ,
որովհետեւ տեղւոյն կառավա-
րութիւնը չուզեր որ այսպիսի յե-
ղափոխական անձ մը Պերճիոյ մէջ
դառնուի: Լոնտոն պիտի երթայ ե-
ղեր: Սորա գլխաւոր կուսակից-
ներէն Լէզան, Լակեր և այլք
ևս Դաղըիայէն ի Պերճիա խոյս
տուեր են:

== Բէքինի համանուն լրագրին
հաստատութեան հաղարամեայ
տարեգարծի հանդէսը կատար-
ուեց է այս օրերս մեծաւ շքով
յիշեալ լրագրի վարչական յար-
կին մէջ:

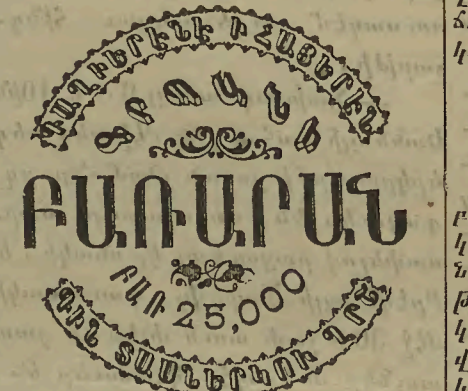
ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Ք

××× Անգղիոյ Բաքոն-հոյ Վիշուրի
դպրոցի վերջ ուր թագուհւոյն կըն-
դունի հիւրերն, հետեւեալ հե-
տաքրքրական ծանօթութիւնը կը
տրուի: Քառագուհւոյն հետ տե-
սակցել՝ անշուշտ փոքր պատիւ
մը չէ. սակայն այս հաճոյքն ալ,
հակառակ արքայական բարեհա-
ճութեան փայլուն լըյսին, իւր
միջին կողմերն ունի, մանաւանդ
ձմեռուան եղանակի մէջ, նորին
վեհափառութիւնն զարմանալի
կերպով անզգայ է ցուրտի, և
միշտ պաղ սենեկի մէջ կը պառ-
կի. և որովհետեւ թագուհւոյն
նմանական մէջ ջերմաց չլսալի,
միւս թուր նմանք ալ առանց
ջերմացի կը մնան: Այս պատճա-
ռաւ, թագուհւոյն փափուկ հիւ-
րերը կը մնին և գրեթէ միշտ
դեղակէն կը մեկնին հարբուխով,
որ՝ եթէ ոչ բժշկականութեան,
գէթ ընկերութեան մէջ ստացած
է անհաճոյ համբաւ մը. այն է՝
Վիկտորիան Հարբուխ անունը:
Որչինտի և Կորտուի դուքսն հա-
մարձակած է օր մը դժգոհու-
թիւն յայտնել թագուհւոյն թէ՛
իւր պառկած սենեակը չեն տաք-
ցըներ, թագուհւոյն կը պատասխա-
նէ սառնոցի պղտորութեամբ մը թէ՛
ես երբեք չեմ մտի: Այնուհետեւ
գումքն ալ ևս մեղու առիթ չու-
նեցաւ Վիկտորի մէջ: Սեղանին
տակ, ուր կը տրեւն կերակրոց
պարզութիւն և պարզ անակներ,
ոչ ոք կը համարձակի թագուհ-
ւոյն հետ խօսիլ, թէ և շատ կա-
խորժի եռանդուն խօսակցութե-
նէ կերակրոց ատեն: Եթէ մէկը
հետաքրքիր պատմութեան մը,
մանաւանդ շանց կամ երեսփոխա-
նաց վերայ հետաքրքրական դէպ-
քերու պաշար մը ունի, պարտի
իւր ընկերուհւոյն կամ ընկերին
ըսել բարձրաձայն. եթէ թագու-
հւոյն ծիծաղի, միւս սեղանակիցը
ալ կընան ծաղիլ: Եթէ թագու-
հւոյն լուռ կենայ, պատմութիւնն
յիմարական կը համարուի և կա-
րեւորութիւն չտրուի: Երբեմն
կը պատահի որ պատմեալին վե-
րայ հարցումը կողովէ նորին վե-
հափառութիւնն. յայնժամ պատ-

մարանը պարտի նոյնպէս իւր քո-
վի նստողին երեսը նայելով պա-
տասխանել, և պատասխանն իւր
մէջ հարցում պարունակելու չէ,
որովհետեւ ոչ ոք իրաւունք ունի
հարցափորձել զթագուհւոյն: Ա-
մերիկացի Իէսսէ զօրավարն ան-
գամ մը մեղանչած է այս սովոր-
ութեան դէմ, համարձակելով
հարցունել թագուհւոյն թէ ին-
չու իւր ձեռնոցները չհաներ կե-
րակուր ուտելու ատեն (սովորու-
թիւն մը, որուն հետեւիլ պարտին
ի սեղան հրաւիրեալ բոլոր տիկ-
նայք): Պատասխանն եղաւ բոլոր
ներկայից դուրս շարժել, և քալ
զօրավարն այսպիսի սխալէ մը
ետքը, պատրաստ էր նետուիլ
պատերազմի մը ամենէն վտան-
գաւոր կողմը, քան թէ պալա-
տականաց մեղադրական ակնար-
կը տեսնել:

ՄԵՃԵԼԼԷ

ԿԱՍ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ
ՕՐԻՆՊԵՐԻՔ
Թարգմանաց
Ա. ՆԻՆՈՂԱՅԻՍ ԹՈՒՎԱՅԵԱՆ
Պէրպէրեան տպարանէն մաքուր
տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է
ՄէՃԵԼԼԷ՛ Լայերէն թարգմանութեան
առաջին հատորն, որ կը պարունակէ
ՄէՃԵԼԼԷ՛ խմբագրութեան յանձնա-
խմբին Տեղեկագիրն (մագալթա),
իրաւագրական հիմնական սկզբունք-
ներն (Գալալիտի ֆըզիկէ) և վա-
ճառմանց գիրքը (Բիթիալ-իւ-պիւ-
յու): Թուրքերէն հայատառ բնա-
գիրն ևս դրուած է հանդէպ հայե-
րէն թարգմանութեան: Ազգ. Կեդ-
վարչութեան Պատ. Ուսումն. Խոր-
հուրդն յատուկ վաւերացրով հաս-
տատած է սոյն թարգմանութեան
հարաւորութիւնն: Այս աշխատա-
սիրութիւնն, որով զգալի պակաս մի
կը լցուի ի մեզ, ոչ միայն մեծ պա-
տիւ կը բերէ թարգմանչին, այլ և
առաջին իրական ծառայութիւն մի
է: Ամբողջ գործն պիտի բաղկանայ
հինգ հատորներէ, որը ըստ մեծի
մասին ստորադասուած լինելով պիտի
հրատարակուին հետզհետէ: Կեդրո-
նատեղին է Մահմուտ-Փաշա, Պե-
յիւ-Երզնկայ խան, վերնաշարի թիւ
10: Կը գտնուի բոլոր լայ գրավա-
ճառաց քով և ի Բերա Պ. Վայսի գը-
րատունն՝ ի գին 10 դահեկանի: Ազգ.
վարժարանաց և ազգ. պաշտօնական
հաստատութեանց համար գոհացու-
ցիչ գինը կը լինի:



Յօրինել՝ Ե. ՏԵՄԻՃԻՊԵՆՆԵԱՆ
Հրատարակիչ՝ Գ. ՊԱՂԱՅԱՆԵԱՆ
Սոյն Ժողովարանայ Գրպանի Բա-
նարան՝ հակառակ իւր փոքր ծա-
ւալին ու համեստ գնոյն կը պարու-
նակէ գրեթէ մեծ բառագրոց չափ
բառ և հոգ: Անձուկ միջոցի մէջ հե-
ղինակն յաջողած է յաճախ գետեղել
աշխարհաբար բառերուն և ոճերուն
քով գրաբար համախմբելն ալ, որը
անհրաժեշտ են մատենագրական գոր-
ծոց թարգմանիչներուն: Ի հարկին
բառերուն տաճիկութենէն ալ դըր-
ուած են, որպէս և անխնայ ար-
տասանութիւնը: Սոյն նիւթական ու
բարոյական առաւելութիւններէն զատ
կարեւոր թերի մ'ալ կը ընու, որուն
կցուած է պատմական, աշխարհա-
բարական ու գիշարանական անուանց

բառարան մը: Բառագիտութիւն
վերնագրեալ հատուած՝ մ'ալ ուր
համառօտիւ կուանդուին բառակազ-
մութեան կանոնք՝ եղական գործ մը
կը կացուցանէ զայս: Գինն է 12 դա-
հեկան: - Կազմեալ՝ անգղիական
հաստատուն կազմով:

ԳՐԱՆԻ ԲԱՌԳՐԱՅԻՆ
ՅՐԱՆՍԵՐԵՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԵՆ
15,000 Բառ
Աշխատասիրեաց
Բիւզանդ. Մ. Պոզաճեան
Գին 5 դր2

Սոյն բառագրոցին 800 երես-
ներու մէջ կը պարունակէ ո'չ մի-
այն 15,000 բառ, այլև հազարա-
ւոր գործածական ոճեր, առած-
ներ, ասացուածոյ ձևեր, այնպէս
որ իւր դիւրատար դիւրօքն ան-
բաժան ընկեր մը, պարունակու-
թեամբն ամէն ուսանողաց համար
անհրաժեշտ գործիք մը և չափա-
ւոր գնովի դիւրամատչելի է ամէն
գրպաններու: Անգղիական տո-
կուն կազմ: Կեդրոնատեղին է
հեղինակին գրատունն ի Չաղ-
մաղճըլար եօղու թիւ 56:

Մամուլ խախտեալ զաւելուա-
թեթիւ արտօնատէր Գեորգ Էֆէնտի
Այլաղեան՝ Միտիլիէն ընտիր ձի-
թախը և օճառ, Թէոֆոսէն պատ-
ուական գինի և Իզմիրէն ընտիր օղի
բերել տուած է, և աժան դնով կը
վաճառէ Լալաթիա Բէնջէնիկ-պա-
ղար Խիսի խան: Առնցմէ զատ, յատ-
կապէս բերել տուած է Կիւրոսի պատ-
ուական գումանատիւն, Եւրոպոյն
Ժօրթ Սալամոն եղբայր ընտիր գոնեաք-
ները թէ՛ շէնքերով և թէ՛ տակաւով, և
Իւսիլուտարի ընտիր Չալուր-իւզ իւ-
մինէ հերմոսի գինի, և աւանդաւոր
ձիթապտուղ: Յաճախորդք մեծապէս
գոհ կը լինին ասոնց թէ՛ ընտրութեան
դ թէ՛ աժանութեան համար:

PILULES. HOLLOWAY

ԴԵՂԱՆԷՍԻ ՀՈՒԼԼՈՒԷՆ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, և
ամեն վայրն տկարութեան, ուժաթա-
փութեան և տխրութեան համար: Կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ
անհարկութեանց հետքերը: Սըռ,
տի և երկխմանց վրայ օգտակար ազ-
դեցութիւն մը ունի. արեւնը մաք-
րելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը կը
կանոնաւորէ և գործելով կենսական
գործարանները կը զօրացնէ: Իւր դե-
ղական մեծ ազդեցութեամբ՝ սրտա-
խանութիւն, հիւստութիւն, մաղձա-
յին հիւստութիւններն, որովայնի մէջ
ցուած կաղեր, գլխի ցուեր կ'վանէր
մարտութիւնը կ'աշխարհէր, և մար-
մինը մաքրուելով բոլոր այն աղտե-
ղութիւններէ որ շատ անգամ զանա-
զան հիւստութեանց սկզբնապատ-
ճառ կըլլան, առողջ ուժեղ և քնա-
կան դիւրեւ կ'ազնուէ:

ONCUEHT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԷ ՀՈՒԼԼՈՒԷՆ

Մորթային հիւստութիւն և վերք
բուժելու մասին ունեցած պալատա-
կան յատկութեանց չհաւասարի բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը: Հին կամ նոր
թուեալութիւններ, ուռնոց, քաղց-
կեղ (շիւրիքիք), սրտեղի և ստեղծ
վերքեր կ'ա' բոլորովին կանցնին և
կ'ա' կ'աւանան: օգտակար է նաև
հարբուխի, հաղի, սրտի բարախման,
մանաւանդ յօգացաւ (եղ) ըստած
հիւստութեան: Իւր կազդերով և
զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ (սը-
րաճ) հիւստութեան ապականիչ
զօրութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ
կը դիմագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան
եղանակը նշանակուած է իւրաքան-
չիւր տիկ վրայ, որ կը գտնուի ա-
մեն դեղալաճատներու քով, և մաս-
նաւորապէս Պաղչէ-գարու թաղ-խանի
կողմերը Պ. Գասպարեանի գեղարա-
նը, թիւ 7, կը ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւի-
րուի առ հեղինակն տօքթօր Շալոս,
ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533:

ՏՆՈՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Պ. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա.

ՏՊԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՏԵՐՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս Զինք-բաղար թիւ 23